

Ügyszám: NAIH/2015/6342/2/J
Ügyintéző: dr. Bíró János főv.

Dr. Vukovich Gabriella részére
elnök

Központi Statisztikai Hivatal

Budapest
Pf. 51.

1 5 2 5

Tisztelt Elnök Asszony!

Felkérése alapján soron kívül áttekintettem a hivatalos statisztikáról szóló kormány-előterjesztés tervezetét. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban Hatóság) észrevételei és javaslatai a következők:

1. Előjáróban jelzem, hogy a véleményezésre rendelkezésre álló fél munkanap nem elégséges a tervezett szabályozás kellő elmélyültségű elemzésére, ezért fenn kívánjuk tartani a lehetőséget arra, hogy később szükség szerint kiegészítsük vagy módosítsuk a Hatóság álláspontját. Ugyanezen okból most csak a tárgybeli kormány-előterjesztés 1. számú mellékletét, a hivatalos statisztikáról szóló törvény tervezetét véleményezem. A statisztikáról szóló törvény végrehajtási rendeletének tervezetére (2. számú melléklet), valamint a hivatalos statisztikáról szóló törvény végrehajtásával kapcsolatos egyes feladatokról szóló kormányhatározat tervezetére (3. számú melléklet) vonatkozó állásfoglalást később fogjuk megküldeni.

2. A 2. § 1. pont az „adatforrás” fogalmat akként értelmezi, hogy az „a statisztikai adatfelvétel megvalósításának, a megfigyelendő adatok begyűjtésének módja”. Ez ellentmond a szó elfogadott jelentésének, amely nem valamilyen minőséget vagy módot határoz meg, hanem azt az entitást, akitől, illetve amelytől az adat származik.

3. A 3. § (3) bekezdése értelmében a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjainak mindenkor meg kell felelniük többek között „*egyéb nemzetközi ajánlásokban*” lefektetett elveknek. A hivatkozott rész nem konkretizálja, hogy milyen nemzetközi ajánlásokról van szó, ezért álláspontunk szerint nem felel meg a jogbiztonság és a normavilágosság követelményének. Tisztázatlan, hogy kinek, mely szervnek a jogkörébe tartozik annak meghatározása, hogy mely nemzetközi ajánlások veendő kötelezően figyelembe és melyek nem. Az sincs meghatározva, hogy miképpen oldható fel a

parazva 2015.11.04. m

kollízió, ha a tervezett törvény alapján kötelező előírást tartalmazó nemzetközi ajánlás ellentmond valamely magyar jogszabálynak.

4. A 3. § (4) bekezdés b) pont: nincs tisztázva, hogy mire vonatkozóan kell semlegesnek lennie a hivatalos statisztika összeállításának és közzétételének, ezért a „*pártatlanság*” követelményét nem lehet egyértelműen megkülönböztetni a c) pontban meghatározott „*objektivitás*”-tól.

5. A 3. § (5) bekezdése azzal a megszorítással fogadható el, hogy a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexe nem állapíthat meg az állampolgárok jogait és kötelezettségeit érintő szabályt, hiszen nem része Magyarország jogforrási rendszerének.

6. A hatályos Stt. 7. § (3) bekezdése szerint az OST ülésein a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke állandó meghívottként vesz részt. A tervezet 20. §-a értelmében e szabály deregulálásra kerülne. Lényeges, hogy az OST működése során a személyes adatok védelmének és a közérdekű adatok nyilvánosságának szempontjai az új törvény hatályba lépését követően is megfelelő intézményes képviselőt kapjanak, ezért javaslom a tervezet kiegészíteni azzal, hogy az OST személyes adat kezelését, illetve védelmét vagy a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ülésére a NAIH elnökét meg kell hívni.

7. A tervezet széles körű felhatalmazást kíván adni a statisztikai adatok Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjai közötti, statisztikai célú továbbítására, melynek jogalapját az adatátadó és az adatátvevő közötti megállapodás teremtené meg. Ezzel kapcsolatban emlékeztetni szükséges arra, hogy a 15/1991. (IV. 13.) AB határozat az információs önrendelkezési jog részeként határozza meg, hogy mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatát. A kötelező adatkezelést elrendelő törvénynek garanciákat kell tartalmaznia arra nézve, hogy az érintett személy az adat útját a feldolgozás során követni, és jogait érvényesíteni tudja. E garanciális jogintézményeknek tehát - az ellenőrizhetőség érdekében is - objektív korlátok közé kell szorítaniuk az adat útját.

Az előbb vázolt adatvédelmi alkotmányossági követelmény a statisztikai célú adattovábbítások esetében is érvényesítendő, ezért véleményünk szerint minimálisan annyit elő kellene írni, hogy e megállapodásokat egy helyen, elektronikus úton könnyen hozzáférhetően – célszerűen a KSH honlapján – nyilvánosságra kell hozni legalább a megállapodás fennállásának időtartamáig. Emellett felmerülhet a megállapodások előzetes engedélyezésének kötelezettsége is.

8. A statisztikai adatforrásokra vonatkozó szabályozás előkészítése, valamint az adatgyűjtés informatikai rendszerének tervezése során javasoljuk szem előtt tartani, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban Infotv.) értelmében az adatkezelés jogszerűségéért elsősorban az adatkezelő tartozik felelősséggel, ezért a statisztikai adatgyűjtés során nem alakítható ki olyan rendszer, amely teljesen automatizáltan, az adatforrás adatkezelő tudomása és döntése nélkül gyűjti össze a statisztikai célból szükséges adatokat.

9. Úgy tűnik, hogy a törvénytervezet szövege a statisztikai célból gyűjtött adatállományok felhasználása, összekapcsolása tekintetében lazítja a jelenlegi adatvédelmi rezsimit. Ami az összekapcsolást illeti, javasoljuk annak előírását, hogy arra csak ideiglenesen, a statisztikai adatkezelési cél eléréséhez szükséges minimális időtartamban kerülhet sor. Ha az összekapcsolásra anonimizált formában kerül sor, akkor a kapcsolati kód képzés garanciális adatvédelmi szabályait törvényi szinten szükséges meghatározni (pl. ne lehessen a kapcsolati kódból következtetni az érintett személy más személyi adatára). Továbbá tisztázandó, hogy miért maradtak ki a tervezett törvényszövegből az idősoros adatkezelés adatvédelmi garanciális szabályai (L. a hatályos Stt. 19. §-át). Erre a mostani véleményezésre nyitva álló időkeret nem elégséges.

10. A tervezet 27. § (1) bekezdése szerint az adminisztratív adatforrások adattartalma hivatalos statisztikai célra korlátozás nélkül felhasználható. Ha az adminisztratív adatforrások között olyan is van, amely személyes adatot tartalmaz, úgy az adminisztratív adatforrások meghatározása lényeges a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése szempontjából. A tervezet 2. § 3. pontja szerint adminisztratív adatforrás: *„olyan másodlagos adatforrás, melyben tárolt adatok gyűjtését, vagy azokról nyilvántartás vezetését adminisztratív célra írja elő jogszabály az adatgazda részére”*.

Jóllehet a vonatkozó EU rendelet több helyütt is utal az adminisztratív adatforrások felhasználására, de nem definiálja azokat. Az *„adminisztratív adatforrás”* a magyar jogi szaknyelvben ismeretlen fogalom és ugyanaz vonatkozik *„adminisztratív adatkezelési cél”*-ra is, ezért nem elégséges az, ha a tervezett törvény az előbbit az utóbbival értelmezi. Ha a törvény nem tartalmaz pontos meghatározást, akkor kérdéses lesz, hogy az állami nyilvántartásokat, a közigazgatási nyilvántartásokat vagy az ügyviteli nyilvántartásokat kell-e adminisztratív adatforrás alatt érteni. Ilyesféle többértelműség elfogadhatatlan lenne egy alapjogot érintő jogszabályban.

11. A 2. § 3. pontjában az *„adatgazda”* fogalom használata ugyancsak felülvizsgálandó, hiszen az vélhetően az Infotv.-ben meghatározott *„adatkezelő”*-re vonatkozik.

12. A 27. § (2) bekezdése kapcsán jelzem, hogy a KSH egyetértési joga csak a személyes adatok védelmének elsődlegessége esetén fogadható el. Az Infotv. 4. § (1) és (2) bekezdései szerint *„személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.”* Ha valamely személyes adatot tartalmazó adatforrás esetében megszűnt az az adatkezelési cél, amely a személyes adatok kezelését eredetileg szükségessé tette, úgy álláspontunk szerint az adatgyűjtést meg kell szüntetni, arra való tekintet nélkül, hogy az egy másodlagos – statisztikai – célra még hasznos lenne.

13. A tervezet 38. § (3) bekezdés a)- h) pontjai azt szabályozzák, hogy egyedi adat mely esetekben hozható nyilvánosságra, illetve közölhető mással. Célszerű lenne szétválasztani a törvényben a nyilvánosságra hozatal és a közlés esetköreit, mert egyébként olyan esetekben is felhatalmazást ad az adatok nyilvánosságra hozatalára, amikor csak az adattovábbítás lenne

szükséges. Példaként említhető a felsorolás b) pontja, melyet a felsorolás felvezető mondatával együtt értelmezve az adódik, hogy ha az adatszolgáltató a saját, statisztikai adatgyűjtés során szolgáltatott adatai visszaszolgáltatását kéri és e kérését teljesítik, úgy a törvény automatikusan felhatalmazza ezen adatok nyilvánosságra hozatalára.

Kérem a fenti észrevételek megfontolását és figyelembe vételét a törvénytervezet előkészítése során.

Budapest, 2015. október „ 30. „

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
Egyetemi tanár